

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA

24.06.2024. – 28.06.2024.

ODJELJENJE ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

Sarajevo, 01.07.2024. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA

24.06.2024. – 28.06.2024.

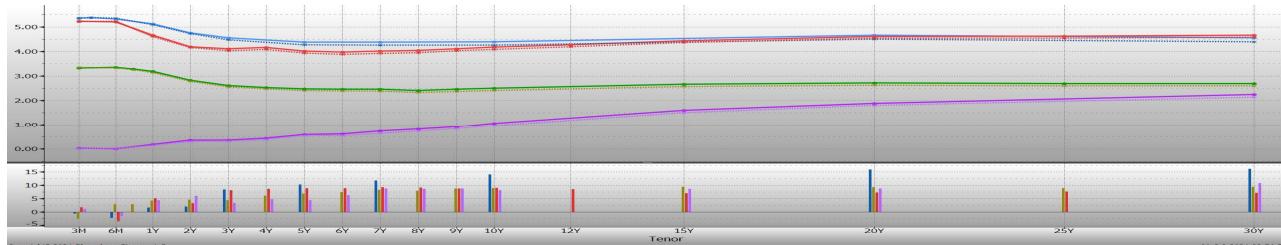
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan									
	21.6.24	-	28.6.24	21.6.24	-	28.6.24	21.6.24	-	28.6.24							
2 godine	2,79	-	2,83	↗	4,73	-	4,75	↗	4,17	-	4,22	↗	0,31	-	0,37	↗
5 godina	2,42	-	2,48	↗	4,27	-	4,38	↗	3,93	-	4,02	↗	0,55	-	0,59	↗
10 godina	2,41	-	2,50	↗	4,26	-	4,40	↗	4,08	-	4,17	↗	0,98	-	1,06	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	21.6.24	-	28.6.24
3 mjeseca	3,371	-	3,364
6 mjeseci	3,324	-	3,353
1 godina	3,163	-	3,209

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 28.06.2024. godine (pune linije) i 21.06.2024. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafra je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su povećani u odnosu na prethodnu sedmicu. Neizvjesnost uoči održavanja prvog kruga izbora (koji je održan proteklog vikenda) i dalje je uticala na povećanje razlike između prinosa desetogodišnjih njemačkih i francuskih obveznica, koja je u četvrtak dostigla nivo od 82 bazna poena, najviše od 2012. godine. Finalni krug izbora se održava 7. jula i sada je fokus na tome da li će stranka Marine Le Pen Nacionalno okupljanje uspjeti da osigura dovoljnu podršku za formiranje absolutne većine u Parlamentu, a da bi to uspjela bit će joj potrebno da osvoji 289 od ukupnih 577 mjesta. Guverner Centralne banke Francuske De Galhau je izjavio da nedavna nestabilnost finansijskog tržišta, uzrokovanu političkom neizvjesnošću, nije uticala na likvidnost i kapital francuskih banaka. Između ostalog, na rast ove razlike uticao je i komentar ministra finansija Njemačke Lindnera, koji je sugerisao da bi intervencija ECB u slučaju potencijalne rasprodaje francuskih obveznica nakon izbora pokrenula ekonomsku i ustavnu pitanja. Do kraja sedmice prinosi njemačkih obveznica su povećani između 4 i 9 baznih poena, prinosi francuskih obveznica između 3 i 9 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 4 i 13 baznih poena.

Prema mjesecnom istraživanju ECB, očekivanja potrošača po pitanju stope inflacije za narednih godinu dana blago su smanjena na 2,8% sa ranijih 2,9%, dok su za naredne 3 godine smanjena na 2,3% sa ranijih 2,4%. Kreatori monetarne politike ECB ukazali su na to da bi banka mogla postepeno smanjiti kamatne stope ako se inflacija smanji kako je predviđeno. ECB je smanjila ključne kamatne stope u junu prvi put u tekućem ciklusu, uz očekivana dalja smanjenja, iako je momenat i dalje neizvjestan. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da će biti još smanjenja kamatnih stopa, dok je Kazaks istakao da će ECB smanjivati kamatne stope korak po korak. Panetta je, takođe, spomenuo da kreatori monetarne politike moraju biti spremni da se nose s posljedicama političkih rizika uslijed povećane neizvjesnosti, nekoliko dana prije nego što su francuski birači izašli na birališta za prvi krug glasanja. Član IV ECB Schnabel je umanjila vjerovatnoću da će kamatne stope u eurozoni krenuti znatno drugaćijim putem od onih

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

u SAD. Član UV ECB Rehn je izjavio da su adekvatna očekivanja investitora da će ECB ove godine još dva puta olabaviti monetarnu politiku i dovesti kamatne stope na nivo od samo 2,25% u 2025. godini.

Plan Bugarske da uvede euro 2025. godine naišao je na prepreke, jer je ECB navela da zemlja još ne ispunjava potrebne uslove, prvenstveno zbog inflacije koja je premašila potrebnii prag u protekloj godini, uglavnom zbog uticaja rata u Ukrajini. Bugarska je u maju zabilježila godišnju prosječnu stopu inflacije od 5,1%, što je znatno iznad trenutno ciljane vrijednosti od 3,3%, koliko prema zvaničnim podacima iznosi gornji nivo inflacije prema Mastriškim kriterijima konvergencije (prosječan nivo inflacije u tri najuspješnije članice EMU uvećan 1,5 procentni poen).

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	JUN	96,1	95,9	96,1
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	JUN	-14,0	-14,0	-14,3
3.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	JUN	-	94,5	95,1
4.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	JUN	97,0	98,3	96,4
5.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	JUL	-19,5	-21,8	-21,0
6.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	JUN	90,7	89,0	90,3
7.	BDP – Španija (Q/Q) final.	I kvartal	0,7%	0,8%	0,7%
8.	BDP – Holandija (Q/Q) final.	I kvartal	-0,1%	-0,5%	0,1%
9.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	MAJ	1,5%	1,6%	1,3%
10.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	JUN	2,5%	2,5%	2,6%
11.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	JUN	3,5%	3,5%	3,8%
12.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	JUN	0,9%	0,9%	0,8%
13.	Proizvođačke cijene – Francuska (G/G)	MAJ	-	-6,7%	-6,8%
14.	Proizvođačke cijene – Austrija (G/G)	MAJ	-	-3,5%	-4,8%
15.	Proizvođačke cijene – Italija (G/G)	MAJ	-	-4,9%	-8,0%
16.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	MAJ	-	-4,6%	-6,7%
17.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	MAJ	-	-0,4%	-2,1%
18.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	MAJ	-0,2%	0,9%	0,0%
19.	Obim maloprodaje – Finska (G/G)	MAJ	-	-0,8%	-3,6%
20.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	MAJ	-	-1,0%	-0,2%
21.	Maloprodaja – Španija (G/G)	MAJ	0,7%	0,2%	0,3%
22.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	JUN	5,9%	6,0%	5,9%
23.	Stopa nezaposlenosti – Finska	MAJ	-	10,2%	9,2%

SAD

Prinosi američkih državnih obveznica su tokom protekle sedmice zabilježili rast duž cijele krive, posebno na srednjem i kraјnjem dijelu. Fokus tržišnih učesnika protekle sedmice je bio na objavljinju finalnog podatka o stopi BDP-a u I kvartalu, te PCE deflatoru, čekajući više signala o momentu početka smanjenja kamatnih stopa od strane Feda. Zvaničnici Feda su bili aktivni u davanju izjava i komentara vezanih za monetarnu politiku. Članica FOMC-a Bowman je izjavila da još nije prikladno smanjivati kamatne stope, upozorivši na potencijalne rizike povećanja inflacije. Bowman ne predviđa smanjenje referentne kamatne stope ove godine, već sugerise da bi se to moglo razmotriti u narednim godinama. S druge strane, učesnici na američkom tržištu opcija na kamatne stope se klade na oštro smanjenje kamatnih stopa, očekujući da će se referentna kamatna stopa smanjiti na samo 2,25% do prvog kvartala 2025. godine. Druga članica FOMC-a Cook je istakla da će biti prikladno smanjiti kamatne stope “u jednom trenutku“, te dodala da očekuje da će se inflacija postepeno poboljšavati ove godine prije bržeg napretka 2025. godine.

Predsjednik Feda iz Čikaga Goolsbee je izjavio da, iako trenutna politika Feda ostaje restriktivna, očekuje da bi podaci o usporavanju inflacije mogli dovesti do manje restriktivne monetarne politike. Goolsbee ostaje optimista u pogledu poboljšanja podataka o inflaciji i nuda se da će Fed steći povjerenje u nastojanjima da inflaciju vratiti na 2%. Istakao je znakove hlađenja ekonomije izvan podataka o inflaciji i naglasio važnost funkcije javnog razumijevanja

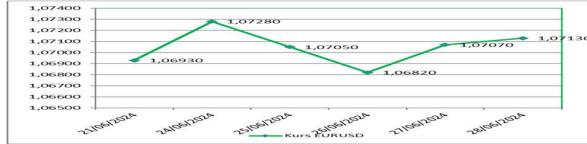
akcija Feda. Mester iz Clevelanda je predložila da bi centralna banka trebalo da razmotri aktivnu prodaju hipotekarnih obveznica kako bi smanjila veličinu svog bilansa stanja. Iako sada nije neizbjegna, ova akcija bi mogla biti neophodna da bi se postigao Fedov cilj da drži samo trezorske obveznice.

Najveće američke banke prošle su Fedov godišnji stres test, otvarajući put većim isplatama dioničara jer industrija predviđa manje rigorozan prijedlog za strože kapitalne zahtjeve. Sve banke su ispunile minimalne kapitalne zahtjeve tokom hipotetičke recesije, koja predviđa da će testirane banke pretrpjeti ukupan gubitak od skoro 685 milijardi USD, što je veći pad kapitala nego prošle godine. Ovogodišnji test je uključio 31 banku, od kojih svaka ima najmanje 100 milijardi USD imovine. Potpredsjednik Feda zadužen za superviziju Barr je izjavio da je cilj testa osigurati da banke imaju dovoljno kapitala da apsorbuju gubitke u veoma stresnom scenariju.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	BDP (Q/Q) – godišnji nivo – fin.	I kvartal	1,4%	1,4%
2.	Lična potrošnja (final.)	I kvartal	2,0%	1,5%
3.	PCE deflator (G/G)	MAJ	2,6%	2,7%
4.	Indeks ličnih prihoda	MAJ	0,4%	0,5%
5.	Indeks ličnih rashoda	MAJ	0,3%	0,2%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	22. jun	235.000	233.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	15. jun	1.828.000	1.839.000
8.	Indeks potrošačkog povjerenja	JUN	100,0	100,4
9.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	21. jun	-	0,8%

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0693 na nivo od 1,0713.

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije se oporavila od recesije brže nego što se ranije procjenjivalo uz najsnažniji rast u posljednje dvije godine, zahvaljujući uslugama i ličnoj potrošnji. **BDP se prema finalnim podacima u I kvartalu povećao iznad očekivanja i na godišnjem i na kvartalnom nivou.** Poboljšanje ekonomije Velike Britanije je podstaknuto stručnim uslugama, te naučnim istraživanjima i razvojem.

Uprava za finansijsko ponašanje (FCA) je podsjetila finansijske institucije na očekivani prestanak preostalih "sintetičkih podešavanja" LIBOR-a u američkim dolarima krajem septembra 2024. godine. S obzirom na to da su ostala tri mjeseca do prelaznog roka za LIBOR, FCA je potvrđila da neće primoravati ICE Benchmark Administration Limited (IBA) da nastavi sa objavljivanjem podešavanja i nakon septembra. FCA je naglasila da firme moraju nastaviti aktivno da prelaze na ugovore koji se odnose na LIBOR u američkim dolarima i da je "sintetički libor" samo privremena mjera.

Polugodišnji Izvještaj o finansijskoj stabilnosti BoE je pokazao da se preduzeća i domaćinstva u Velikoj Britaniji generalno dobro snalaze sa visokim kamatnim stopama, ali da se ljudi koji rentaju stanove i domaćinstva sa niskim primanjima suočavaju sa pritiskom. Izvještaj je istakao osjetljivost globalnih cijena imovine na oštре korekcije, budući da investitori zahtijevaju minimalnu naknadu za postojeće rizike. Izvještaj je prikazao postojeće rizike u komercijalnim nekretninama i povećanu volatilnost zbog izbora u inostranstvu, koji utiču na cijene francuskih državnih obveznica, kao i na upravljanje rizikom u sektoru privatnog kapitala.

Kurs GBPUSD se ne mijenja značajno jer investitori posmatraju kako se odvijaju izborne kampanje u Velikoj Britaniji i Francuskoj. GBP je, međutim, ovaj mjesec imala bolje performanse u odnosu na EUR, idući ka najvećem rastu još od januara, jer investitori smatraju da je politička nesigurnost veća u Francuskoj nego u Velikoj Britaniji. Uprkos nesigurnostima, hedž fondovi su optimistični i povećavaju opklade na jačanje funte na najvišu vrijednost u posljednjih devet mjeseci, nadajući se da će predstojeći izbori osigurati prelazak na stabilnije politike. Kako se

izborna kampanja bliži kraju i izbori počinju 4. jula, različita istraživanja u Velikoj Britaniji i dalje ukazuju na potencijalno ubjedljivi poraz Konzervativne stranke nakon 14 godina na vlasti.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	BDP (G/G) F	I kvartal	0,2%	0,3% -0,2%
2.	Lična potrošnja (Q/Q) F	I kvartal	0,2%	0,4% -0,1%
3.	Izvoz (Q/Q) F	I kvartal	-1,0%	-1,0% -0,8%
4.	Uvoz (Q/Q) F	I kvartal	-2,3%	-2,7% -0,3%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio rast sa nivoa od 0,84564 na nivo od 0,84727. Kurs GBPUSD je ostao na istom nivou od 1,2645, kao i sedmicu ranije.

JAPAN

Vlasti Japana su u prethodnoj sedmici nastavile da upozoravaju na situaciju u vezi sa vrijednošću valute, ali nisu uspjele da zaustave njeno slabljenje. Također, zvaničnici su nastavili "verbalnu intervenciju", govoreći da su vlasti spremne u svakom trenutku da preduzmu neophodne mјere ukoliko dođe do pretjeranih kretanja na deviznom tržištu. Međutim, ovakve izjave su imale mali ili nikakav uticaj na učesnike na tržištu. JPY se i dalje suočava sa pritiscima, s obzirom na razliku između kamatnih stopa u Japanu i kamatnih stopa u SAD. Politička nesigurnost je također doprinijela slabljenju JPY, jer je javna podrška kabinetu premijera Kishide pala za 3 procenta, na 25%, odnosno na najniži nivo do sada. Ministarstvo finansija Japana je predložilo smanjenje dodatnog izdavanja državnih obveznica sa veoma dugim dospijećem na aukcijama u periodu od jula do septembra. Smanjenje od 100 milijardi JPY (626 miliona USD) će smanjiti vrijednost izdatih obveznica na 400 milijardi JPY sa 500 milijardi JPY za dospijeća između 15,5 i 39 godina. Ukupna vrijednost izdatih državnih obveznica Japana za fiskalnu godinu koja počinje u aprilu će ostati ista jer će se povećati prodaja dospijeća između 5 i 15,5 godina za po 50 milijardi za svako dospijeće na aukcijama u augustu i septembru. Ovaj potez bi trebalo da obezbijedi veću likvidnost tržišta. BoJ planira da smanji kupovine obveznica i da smanji količinu obveznica koju ima u posjedu, a koja je trenutno na nivou od 589 biliona JPY (oko polovine državnih obveznica Japana prodatih na tržištu). Ipak, BoJ je zadržala kupovinu državnih obveznica Japana za juli na istom nivou. Moody's je objavio da ne očekuju da Japan ostvari svoj cilj za primarni budžet za fiskalnu 2025. godinu. Trećina ekonomista koje je Bloomberg anketirao očekuju da će BoJ na predstojećem sastanku u julu povećati referentnu kamatnu stopu, te da će otkriti plan za "zatezanje" kvantitativnih mјera. Oni koji smatraju da će se povećanje desiti u oktobru sada čine procenat od 42%, što je povećanje u odnosu na raniji procenat od 33%. Japan i Južna Koreja su se dogovorili da istraže načine za jačanje svog valutnog svopa vrijednog 10 milijardi USD kao odgovor na slabljenje svojih valuta, koje je pogoršalo inflatorne pritiske povećanjem troškova uvoza. U mjesecnom izvještaju za juni Vlade Japana je navedeno da se ekonomija ove zemlje postepeno oporavlja.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Prodaje širom zemlje (G/G)	MAJ	-	14,4% 8,9%
2.	Proizvođačke cijene uslužnog sektora (G/G)	MAJ	3,0%	2,5% 2,7%
3.	Vodeći indeks F	APR	111,6	110,9 111,7
4.	Koincidirajući indeks F	APR	115,2	115,2 114,2
5.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	MAJ	4,2%	4,2% -8,9%
6.	Maloprodaja (G/G)	MAJ	2,0%	3,0% 2,0%
7.	Stopa nezaposlenosti	MAJ	2,6%	2,6% 2,6%
8.	Inflacija u Tokiju (G/G)	JUN	2,3%	2,3% 2,2%
9.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	MAJ	0,0%	0,3% -1,8%
10.	Indeks započetih kuća (G/G)	MAJ	-6,1%	-5,3% 13,9%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 170,77 na nivo od 172,39. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 159,80 na nivo od 160,88.

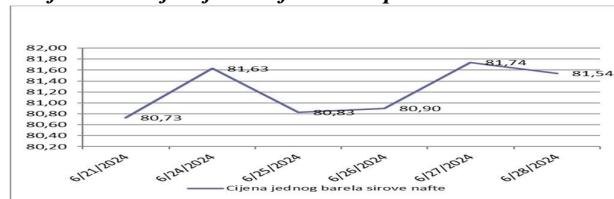
NAFTA I ZLATO

Cijena jednog barela sirove nafte na otvaranju tržišta u ponedjeljak je iznosila 80,73 USD (75,50 EUR). Kretanje cijene nafte je tokom protekle sedmice bilo volatilno. Početkom sedmice cijena nafte je zabilježila rast podržan rastom cijena dionica na globalnom nivou i deprecijacijom USD. Iako je u utorak smanjena, cijena nafte je ostala stabilna blizu najvišeg nivoa u posljednjih osam sedmica pod uticajem tekućih geopolitičkih tenzija i smanjenja ruskog izvoza sirove nafte na najniži nivo u posljednjih više od tri mjeseca, zbog održavanja u ključnim lukama. Cijena ovog energenta je blago povećana sredinom sedmice. Posljednji izvještaj EIA o zalihamu nafte pokazao je neočekivano povećanje zaliha sirove nafte za 3,59 miliona barela (najveći nivo od aprila), iznenadivši trgovce koji su očekivali manje povećanje zbog slabe potražnje. Tenzije na Bliskom istoku su nastavile da pružaju podršku cijeni nafte, uz kontinuiranu eskalaciju prekograničnih napetosti između Izraela i libanskog Hezbolaha, podstičući strah od širenja rata koji bi mogao da zahvati druge zemlje, uključujući velikog proizvođača nafte – Iran.

Iako je u petak smanjena u odnosu na prethodni radni dan, cijena jednog barela sirove nafte je treću sedmicu zaredom zabilježila rast, koji je počeo još početkom juna, kada su se članice OPEC+ složile da produže značajna smanjenja proizvodnje. Na sastanku koji se održava svake dvije godine, a završen je 2. juna, OPEC+ grupa se obavezala da će zadržati preko 3 miliona barela sirove nafte dnevno sa tržišta do kraja sljedeće godine. Analitičari također pripisuju rast cijene ovog energenta eskalaciji tenzija između Izraela i Libana.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 81,54 USD (76,11 EUR). Cijena nafte je treću sedmicu zaredom zabilježila rast za 1%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.321,98 USD (2.171,50 EUR).

I kretanja cijene zlata je tokom protekle sedmice bilo volatilno. Početkom sedmice cijena ovog plemenitog metala je zabilježila rast, a u utorak smanjenje, dok su investitori bili u iščekivanju objavljivanja novih ekonomskih podataka i komentara kreatora monetarne politike, kako bi procijenili mogući trenutak dugoočekivanog smanjenja kamatnih stopa. Na smanjenje cijene zlata uticali su komentari članice FOMC-a Bowman koja i dalje vidi rizik od nastavka inflatornih pritisaka. Sredinom sedmice cijena ovog plemenitog metala je nastavila bilježiti smanjenje kako je USD nastavio aprecirati, dok je predsjednica Feda Bowman ponovila da se očekuje da će inflacija ostati povećana još neki vremenski period i da još uvijek nije prikladno smanjiti kamatne stope. U četvrtak je cijena zlata povećana uoči objavljivanja ključnih podataka o stopi inflacije u SAD.

Tokom trgovanja u petak cijena zlata je zabilježila priličan rast, koji je, nakon objavljinjanja podataka o inflaciji u SAD, ublažen. Centralne banke aktivno i masovno kupuju zlato u posljednjih nekoliko godina. U izvještaju UBS banke je istaknuto kontinuirano interesovanje centralnih banaka za zlato, naglašavajući njegovu ulogu zaštite od inflacije, diverzifikatora tokom stresa na tržištu i kreditibilne imovine u vremenima ekonomskih previranja.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.326,75 USD (2.171,89 EUR). Cijena zlata je zabilježila blagi rast za 0,21% u odnosu na prethodnu sedmicu.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

